

Isosäkylän koulun toimintaohje

Oppilaan rajoittaminen

Kiistatilanteissa tai selvittelyjen ajautuessa raivokohtauksiin ja väkivaltaiseen toimintaan (tavaroiden rikkominen, heittäminen, lyönnit, ryntäily) henkilöstö käyttää tarvittaessa rauhoitusmenetelmänä kiinnipitoa. Fyysistä rajoittamista käytetään vasta viimeisenä keinona tilanteissa, joissa kaikki muut mahdolliset keinot ovat epäonnistuneet ja väkivallan uhka on ilmeinen. Perusopetuslaki säättää, milloin opettajalla on oikeus määrätä oppilas poistumaan luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta.

Jos oppilas vastustaa, poistamiseksi voidaan käyttää sellaisia voimakeinoja, jotka ovat tilanteessa tarpeellisia. Valtuudet voimakeinojen käyttöön on vain opettajalla ja rehtorilla. Tarvittaessa opettaja tai rehtori voi pyytää apua koulunkäyntiohjaajalta oppilaan poistamiseksi luokkatilasta. Koulunkäyntiohjaaja ei voi oma-aloitteisesti tai edes opettajan/rehtorin kehotuksesta yksinään poistaa oppilasta luokkatilasta eikä käyttää välttämättömiä voimakeinoja oppilaan poistamiseksi. Jos oppilas on aiheuttamassa vahinkoa tai vaaraa itselleen tai muille, kuka tahansa koulun henkilökuntaan kuuluva voi rajoittaa oppilaan toimintaa esim. pitämällä kiinni. Tämä oikeus perustuu rikoslain hätävarjelua koskeviin säännöksiin.

Koulun toimintakulttuurin lähtökohtana rajoittamisen ennaltaehkäisy pedagogisen puuttumisen keinoin ja tilanteiden ennakointi. Pyrkimyksenä on, että mahdollisimman moni vaativaa erityistä tukea tarvitsevan oppilaan kanssa työskentelevä aikuinen on perehdytetty huolella tilanteisiin ja osallistunut esim. MAPA-koulutuksen.

Rajoittamistilanteiden ennakointi:

Jos aggressiivisen käyttäytymisen riski pystytään ennakoimaan, laaditaan oppilaskohtainen tarkka portaittainen suunnitelma, jossa on rajat, joiden mukaan koulun tilanteissa toimitaan.

- Suunnitelma laaditaan huoltajien kanssa moniammatillisessa yhteistyössä
- Huoltajille kerrotaan ja sovitaan toimintamallit, jos joudutaan oppilaan rajoittamiseen ja kiinnipitoa vaativiin tilanteisiin. Huoltajien ja hoitotahon tai oppilashuoltohenkilökunnan kanssa neuvotellaan, millaisia rajoituskeinoja kunkin lapsen kohdalla voidaan toteuttaa, jotta se tukee kokonais kuntoutusta. Menetelmistä sovitaan kirjallisesti. Huoltajille ilmoitetaan tapauksista aina.

Toiminta rajoittamistilanteessa:

- Sovitaan tilanteen johtajuudesta eli kuka vastaa ohjeistuksista, ratkaisuksista sekä ohjaa tapahtuman kulkua.

Säkylän kunta
Isosäkylän koulu
Toimintaohje oppilaan rajoittamistilanteisiin

2.5.2018

- Rajoitettava oppilas siirretään rauhalliseen tilaan (vain opettajan tai rehtorin tehtävä), jossa on huomioitu oppilaan oma turvallisuus. Jos tämä ei ole mahdollista, muuta oppilaat siirtyvät muuhun tilaan, muiden turvallisuus taataan ja jotta oppilaan yksityisyys ja kunnioitus säilyisivät.
- Rajoittaminen on mahdollista, kun tilanteessa on useampi henkilö. Jos työntekijä on uhkaavassa tilanteessa yksin, hänen tulee kutsua apua.
- Rajoittamistilanteessa olevat henkilöt keskustelevat tapahtuvasta rauhallisesti ääneen. Näin oppilaskin tietää mitä tapahtuu. Itse kiinnipitotilanteessa vältetään puhetta – vain rauhallisia toteamuksia siitä, että hätää ei ole. Vuorovaikutuksen tulee olla jatkuvaa, riittävää ja oppilasta rohkaisevaa, jotta voidaan arvioida, milloin rajoittaminen on mahdollista lopettaa. Tarvittaessa konsultoidaan koululääkärinä ja muuta oppilashuoltohenkilökuntaa.
- Oppilaan kotiin ilmoitetaan puhelimitse tilanteesta heti, kun se on mahdollista.
- Jos aikuisen omat, yksityiset pelon, ahdistuksen ja raivon tunteet nousevat tilanteessa pintaan, toisten aikuisten on ohjattava tilannetta siten, että aikuinen pääsee kokoamaan ammatillisuutensa kaikessa rauhassa.
- Kiinnipitotilanteen aikana opetus organisoidaan jäljellä olevan henkilökunnan kesken uudelleen siten, että oppilaat kokevat olevansa turvassa eikä kiinnipitotapahtuma ole strukturoimaton ja pelottava. Oppilaille selitetään lyhyesti asia ja sen jälkeen paneudutaan koulunkäyntiin opettajien johdolla.

Rajoittamisen jälkeen:

- Tilanteen rauhoituttua käydään asianosaisten kanssa tilanne läpi (oppilas, rajoittajat, muut oppilaat) Kiinnipitotilanteen rauhoituttua (selvittelytilanteessa) oppilaan kanssa käydään läpi tilanteeseen johtaneet tekijät ja hänelle kerrotaan myös, miksi aikuiset pitivät kiinni. Turvallisuutta, huolenpitoa ja välittämistä korostetaan selvittelyvaiheessa.
- Kiinnipidon jälkeen arvioidaan oppilaan kunto ja päätetään, tarvitaanko hoitotaholta, kotoa tai lastensuojelulaitokselta aikuistukea oppilaan kotimatalle.
- Mahdolliset seuraukset kerrotaan vasta, kun oppilas on rauhoittunut.
- Uhkaavat ja väkivaltaiset tilanteet raportoidaan aina kirjallisesti ”Ilmoitus väkivaltaisesta käyttäytymisestä tai väkivallalla uhkaamisesta ja tilanteeseen liittyvistä toimenpiteistä” lomakkeella. Lomake toimitetaan tiedoksi huoltajille, sivistystoimelle ja mikäli koulu arvioi tarpeelliseksi sosiaalitoimelle/lastensuojeluun. Raporttiin kirjataan tapahtuman kulku tarkasti välttämättä tulkintoja. Tilanteista ollaan aina yhteydessä huoltajiin ja mahdollisiin oppilaan kanssa työskenteleviin tahoihin.
- Jos henkilökuntaan kuuluva kokee tilanteessa fyysistä tai psyykkistä väkivaltaa, siitä raportoidaan työnantajalle erikseen.
- Kiinnipitotilanteissa tapahtuman johtaja vastaa kirjallisen raportin laadinnasta.

Työntekijöiden tukeminen työskennellessä rajoittamista vaativien oppilaiden kanssa

Säkylen kunta
Isosäkylän koulu
Toimintaohje oppilaan rajoittamistilanteisiin

2.5.2018

Työntekijöille järjestetään mahdollisuus keskustella tilanteesta yhdessä. Väkivaltaiset ja uhkaavat tilanteet käydään läpi asianosaisten kanssa sekä tarvittaessa yhteisön kesken. Henkilökunnan jälkipuinti tapahtuu tilanteessa mukana olleen tiimien kesken. Mukana on myös mahdollisuuksien mukana rehtori tai oppilashuoltohenkilökuntaa. Työ tuo mukanaan pelkoa, syyllisyydentunteita, ahdistusta jne. Nämä tunteet voivat käsittelemättä vaikuttaa sekä mieleen että fyysiseen terveyteen joten niistä puhuminen on ensiarvoisen tärkeää.

Tarvittaessa työntekijät ottavat yhteyttä työterveyspsykologiin, jonka kanssa suunnitellaan henkilökunnan työssäjaksamista tukevia toimenpiteitä.

Ilmoitus väkivaltaisesta käyttäytymisestä tai väkivallalla uhkaamisesta ja tilanteeseen liittyvistä toimenpiteistä

Koulu	Isosäkyän koulu
Tekijä	
Paikalla olleet henkilöt	
Tapahtuman kuvaus	
Toimenpiteet	

Kirjausten tekijä (allekirjoitus, nimenselvennys, ammatti- tai virka-asema):

- Huoltajat
- Sivistystoimi
- Sosiaalitoimi/lastensuojelu (Mikäli koulu arvioi tarpeelliseksi)